

Riport Japánról

színes diapozitívek
1-50-ig

1. Sajátságainktól eltérő szokások teszik érdekessé és egzotikussá Japánt. Az emberek nagy része ma is gyékényen alszik, pálcikával eszik (főleg rizst és sokszor nyers halat), lakásába csak cipő nélkül lép be, földön ül. Másrésről itt futnak a világ leggyorsabb vonatai, itt nézik a legtöbb színes televíziót, itt készítik a világ legnagyobb tankhajóit. Az utcán európai ruhát viselnek, de otthon kimonóba öltöznek.

2. A sok szigetből álló ország, az ázsiai kontinens legfiatalabb területei közé tartozik. A földtörténeti harmadkorban alakult ki, lépcsős süllyedés különítette el a kontinens-től. A szigetvilág az eurázsiai kontinens keleti partja előtt, megfeszített újra emlékeztető ívben húzódik. Partszakaszainak hosszúsága 26 ezer km. Négy fő szigete van, és 3300 kis sziget, vagy csak lakatlan szikla tartozik hozzá.

3. Japán földje ma sincs nyugalomban. Ezt évente 5000 gyengébb, és 6–8 évenként pusztító erejű földrengés jelzi. Jelenleg 36 működő tűzhányót tartanak nyilván. A vulkáni kőzet az ország területének 20%-át borítja. Sok hőforrása, és még több ásványvízforrása van. A hőforrásokat, a vulkáni talajt gyógyításra is felhasználják.

4. Lakosainak száma 105 millió (99⁰/₀ japán). 70⁰/₀ városokban lakik. A népsűrűség nagy, a legmagasabb a világon. Tokiótól délre 600 km hosszú, 40–60 km széles sávban él a lakosságnak több mint a fele. Az iparosodás eredményeképpen egyre többen költöznek nagyvárosokba. A lakosság várható száma 1985-re 120 millió.

5. A szigetek felszínének 4/5 részét hegységek borítják. A hegyek többsége 1000 méter feletti. Legnagyobb a Fudzsi-jama, amelyet a japánok szentként tisztelnek. A környező tájból havas méltósággal emelkedik ki, magassága 3776 m.

6. Mivel Japán kétharmada hegyvidék, sok a fa. Az adottságokhoz alkalmazkodva, főleg fából építkeznek: nemcsak lakóházaik, hanem nagy értékű templomaik is többnyire fából készültek. A papírgyártás alapanyaga is a fa. – Fakitermelés.

7. Kevés a termőterület. Belterjesen gazdálkodnak, és minden talpalatnyi megművelhető területet bevetnek. Igen elterjedt a teraszos művelés, mert így a domb- és hegyoldalak is hasznosíthatók. – Teaültetvény.

8. Az ország fő terménye a rizs. A népelelmezésben még ma is fontos szerepe van. A mezőgazdasági termékek 50 százalékát adja. A rizsföldek 96 százalékát ma már korszerűen, gépekkel művelik, de a rizsültetést vallási ünnepek vezetik be.

9. A természet ősi arculatát 23 nemzeti park őrzi. Ezen kívül még 46 nemzeti park jellegű védett területe is van. A japánok hagyományos természetszeretete ma is él, de a városiasodás gyorsuló üteme a természet képét megváltoztatta. – A kertépítés művészete a VII. századtól terjedt el. Az apró japánkertek a teljesség illúzióját keltik, bensőséges, jól átgondolt sűrítettségükkel hatnak.

10. A nemzeti parkok közül az egyik leghíresebb a Nikkó park, amelynek részlete képünkön látható. A Daia folyó felett átívelő, lakkozott fahidat 1639-ben építették. A nagyközönség számára 1960-ban nyitották meg.

11. A Rjuzu, vagy a Sárkány-vízesés is a Nikkó Nemzeti Park ékessége. A magasból lezúduló víztömeg félelmetes hatását, vad rohanását az őszi Nikkó színei szelíddé varázsolják.

12. A japánok őrzik az ősi hagyományokat. A vendéglátás művészei a gésák, akiket külön iskolában oktatnak társalgásra, művészetekre, teaszertartásra és virágrendezésre. A gésák sajátos dalai, szabályos koreográfiájú táncai jellegzetes hangulatot kölcsönöznek az emlékezetes Japánban töltött estéknek.

13. A klasszikus japán dráma három műfaja a nó, a kabuki és a bunraku. A nó erősen stilizált drámai műfaj, a bunraku bábdráma, az emberi indulatok, érzelmek megkapó illúzióját kelti. – A leghíresebb a kabuki, amelynek mai formája a XVII. század végén alakult ki. Jelenleg kizárólag férfiak játsszák.

14. A klasszikus színdarabokban játszó színészek a közönség kedvencei. – Nó-színész faálarcban. Ennek a drámai műfajnak előadásmódja, nyelvezete kötöttebb, szimbolikusabb a kabukinál, és a XIV. század óta változatlan.

15. Japán zenei életében a nyugati művek és a hagyományos hangszereken előadott ősi dallamok egyaránt népszerűek. Legismertebb ősi japán hangszerek: balalajkaszerű samisen, a fúvós kuhacsi és a képen látható citeraszerű kotó.

16. Szamuráj – a harcosok osztálya a japán középkorban. Szellemük, gondolkodásmódjuk a becsületről, a harciaságról a mai napig is hat Japánban. Legfontosabb fegyverük a jó kard volt. Így természetesen híres fegyverkovácsokat is számon tart a krónika. A legjobbak csak néhány kardot készítettek egész évi munkával.

17. Még ma is sok japán család életében jelent kikapcsolódást a teaszertartás, amely tömjénezéssel, virágréndezéssel, az esztétikai élvezet bensőségesen áhítatos hangulatát kelti fel. Megtanít arra, hogy hogyan kell megtalálni a szépet a hétköznapiiban. – Teaszertartás egy óragyárban.

18. A nap fő étkezése a vacsora. Főleg levest, ecetben vagy olajban főtt halat, főzeléket és mindig rizst fogyasztanak. Gyümölcs vagy zöld tea fejezi be az étkezést. A japán konyhaművészetre hatottak a kínaiak. Szeretik a kínai konyha raffinált ízeit, de a japán étel rendkívül egyszerű.

19. A mai japán ipar magas színvonalát és gyors technológiai fejlődését – a háború óta óriási mértékben fejlesztett – vas- és acélgyártása alapozta meg. Számos nagykohó, szalagacél-hengermű működik. Világszerte híresek még a híradástechnikai, a finommechanikai és az optikai iparág termékei is.

20. A gépipar fejlődése is jelentős. A világon mindenhol megtalálhatóak a japán hajók, autók, autóbuszok, vasúti gördülőanyagok. Japán már a háború előtt is önellátó volt a

hajóépítésben, sőt exportált is. 1956 óta a hajóépítésben első helyen áll. Itt építik a világ legnagyobb hajóit. Képünkön Jokohama konténer-kikötője.

21. Az ország gazdasági életében nagy szerepet játszik a közlekedés. A képen a világ leggyorsabb vasútja látható (sebessége 240 km/óra). A Japán Államvasutak vezet a közlekedéstudományi kutatásban is. Megépítették az ország három legfontosabb ipari körzetét összekötő gyorsforgalmi utak hálózatát.

22. 1970-ben Ószakában rendezték az EXPO'70 elnevezésű világkiállítást, amelyen a Föld csaknem valamennyi országa részt vett. A fél évig tartó kiállításnak naponta félmillió látogatója volt, és hozzásegítette a világot Japán megismeréséhez.

23. A középkorban a feudális urak egymás elleni harca számos vár építését tette szükségessé. A várak kőalapra, fából épültek és fehérre vakolták később. A központi lakótornyokat több fallal vették körül: az egyes udvarokból az utak bonyolultak, nehezen kiismerhetőek voltak. A képen a Himedzsiben lévő, híres Kócsag-vár látható.

24. A sintóizmus, amely a szó szoros értelmében nem tekinthető vallásnak, ősi japán kultusz, amely a császári és családi ősök tiszteletén és a természet szeretetén alapul. A sintó hit még ma is elevenen él Japánban, de mint államvallás megszűnt. Szentélyeivel sok helyen találkozhatunk.

25. A házasságkötés a sintó vallás szabályai szerint, hagyományos viseletben történik. Tavasszal és ősszel, az úgynevezett boldog napokon a sintóista templomokban mindig láthatunk ifjú házasokat.

26. A buddhizmus Kínából került át a VII. században. Nem csupán mint vallás virágzott, hanem az ország művészetét és tudományos életét is gazdagította. A buddhista templomot díszes faépítmény zárja el a külvilágtól, két templom-őrző szörnyalakkal. (Nara)

27. A világ legmagasabb faépítményének tartott Nagy Buddha templomot a VIII. század közepén építették Narában. A 48,7 m magas templomban ül az előző képünkön is látható Nagy Buddha. A szokatlanul nagyméretű templom a buddhizmus térhódítását fejezi ki Japánban. Ma is a legelterjedtebb vallás.

28. Bjodóin templom Főnix-csarnoka Kjótóban. – Eredetileg miniszteri villa volt. 1453-ban vették át buddhista papok és hozzáépítették a Főnix-csarnokot. A korszak legszebben tervezett templomegyüttese. Alakja kiterjesztett szárnyú főnixre emlékeztet. Középső része a madár teste.

29. A Kacura villa Kjótóban. A nyaralókastélyt a XVII. században építették. Az egyszerű stílus nemes mélységet fejez ki. A nyaraló előtti kis park tavában visszatükröződő épület és a híres kertépítők által tervezett sétakert szemet gyönyörködtető.

30. Az államforma: alkotmányos monarchia. A császár csupán az alkotmányban meghatározott reprezentatív jellegű tevékenységeket látja el. A hatalmat a kétharmados többségű országgyűlés gyakorolja. A kormánypárt elnöke a mindenkori miniszterelnök. – A régi császári villa Kjótóban.

31. – Ne mondd, hogy gyönyörű, még nem láttad Nikkót – tartja a japán közmondás, a hely egyedülálló természeti szépségeire, építészeti csodáira és atmoszférájára utalva. A képen látható szerpentin a Nikkó melletti Nantai hegyen lévő híres Kegon-vízeséshez visz, amely 100 méterről zúdul alá.

32. Nikkó fő nevezetessége a Tokugava lejaszu katonai kormányzó mauzóleuma, a köré épített, gazdagon díszített templomokkal a XVII. század elejéről. A képen a Napfénykapu látható.

33. A kétszintes, 12 oszlopos, fából készített kapu gazdag aranyozásával, faragott mitológiai állatszobraival, cizellált részleteivel lenyűgöző hatást gyakorol a látogatóira. A

templomegyüttes pompájához 15 ezer ember 2 évi munkájára volt szükség.

34. Jokohama, Japán második legnagyobb kikötője. Száz éve még kis halászfalu, ma 2,5 milliós város, amely szinte egybeépült a közeli Tokióval. A 106 m magas kilátótorony a város egyik szimbóluma. A szovjet távol-keleti Nahodka kikötőből induló hajók is ide érkeznek.

35. Jokohama az egyik nevezetessége a kínai negyed. Éttermeinek kínai tulajdonosai gondoskodnak a világhírű kínai konyha ínyencségeiről.

36. Ószaka nevezetessége a 14 méteres gránitalapon nyugvó, 42 méter magas XVI. századi vár. Többször elpusztult, de eredeti formájában állították helyre. Ma a Történelmi Múzeum.

37. Ószaka Japán második legnagyobb városa. Már a középkorban fejlett kereskedelemmel rendelkezett. A hárommilliós város ipari és kereskedelmi központ. Üzletemberei szeretik magukat az amerikaiakhoz hasonlítani. Az 1. számú gyorsforgalmi út érzékelteti a város méreteit.

38. Ószakát a „Kelet Velencéjének” nevezik, a várost átszelő folyók és csatornarendszerek miatt. A hangulatos csatornákon sétahajózni is lehet. Számtalan híd szeli át a vizeket, amelyek az esti fényben visszatükrözve szép látványt nyújtanak.

39. Kóbe a tengeri forgalom központja. Japán legnagyobb, a IV. század óta használt kikötője. A külföldre menő áruk 40%-át itt rakják hajóra.

40. Kjóto ezer évig volt főváros. 253 sintó és 1600 buddhista szentélye van. Közöttük a leghíresebb, a volt buddhista szentély, az Arany pavilon. A tóra épített pavilon második és harmadik szintjét aranylemezek borítják.

41. Kjóto egyik híres sintó templomegyüttese a Hejan vagy Béke templom. Kjóto alapítójának tiszteletére épített-

ték 1895-ben. A pirosra lakkozott, fából készült szentélyeket gyönyörű kert veszi körül. Cseresznyevirágzáskor ezek keresik fel.

42. Nara, a ma 160 ezer lakosú békés kisváros 710–784 között császári főváros volt. Ennek az időszaknak építészeti emléke a háromszintes Hokkidzsi buddhista templom.

43. A Kaszuga sintó szentély Narában. Oszlopait piros lakkbevonat védi az időjárás romboló hatásától. (786-ban épült.) A Kaszuga-hegy szelíd lejtőjére simuló szentély a Fudzsiarák családi temploma volt. Itt is azonnal szembe-tűnik a japán építészeti együttesek legnagyobb erénye, a tájba illesztés, a természet és az emberi alkotás összhangja.

44. A Kaszuga templomegyüttes egyik tagja látható a négy közül. Megtekintésre érdemes az úgynevezett Kaszuga stílusban épült templom tetőszerkezete és a bronzlámpások, amiket egy évben kétszer, a templom fő ünnepein gyűjtanak meg.

45. Narában minden év január 15-én a Wakakausza-hegyen meggyújtják az elszáradt fűvet. Ez a ceremónia a Jamajaki vagy fűégetési ünnep. Messziről nézve égő hegy benyomását kelti. Az ünnep látványosságát tűzijátékkal fokozzák.

46. A nagy kiterjedésű, sok érdekes buddhista templomot magába foglaló Nara park népszerű lakói az őzek. Ezek a kedves állatok kézből esznek és a látogatót szinte odatuszkolják az őzeledelt árusító helyekhez.

47. Hirosima neve az atombomba pusztítását juttatja eszünkbe. 1945. augusztus 6-án a halottak száma 200 000-nél is több volt. 1949-ben a „Béke és Emlékezés” városa lett. Legnagyobb ünnepe a Béke-ünnep, amelynek jelszava: „Soha többé Hirosimát”. – Az elpusztult épületeket már újjáépítették, a képen látható Béke katedrális 1954-ben, nemzetközi összefogással emelték.

48. A Surei-kapu Okinava fővárosában, Nahában található, Okinava egyik jelképe. Eredetileg egy kastély kapuja volt, a XVI. században építették okinavai stílusban.

49. Tokió 12 millió lakosával a világ legnagyobb városa. 1457-ben alapították Edo néven. A XVIII. században már kereskedelmi és művészeti központ. 1868 óta főváros.

50. Tokió ma lüktető metropolisz hatalmas ellentétekkel; 50 emeletes bankok, szállodák és üzletházak, földszintes és egyemeletes szegényes lakóházacskák, 240 km/óra sebességgel száguldó expresszvonatok és egyénileg művelt apró rizsparcellák.

Búcsúzunk Tokiótól és Japántól a Ginzával, Tokió főutcájával, bevásárlóközpontjával, amely régen az ezüstművesek utcája volt. Fény, ragyogás, vidámság, szórakozás.

A filmet összeállította: Dr. Siminszky Máriaó

lektorálta: Dr. Szalkai Sándor

szerkesztette: Lázár Júlia

Kiadja a Magyar Diafilmgyártó Vállalat
Budapest

Diafilm hny. 9105

F.k.: Gergely Róbert